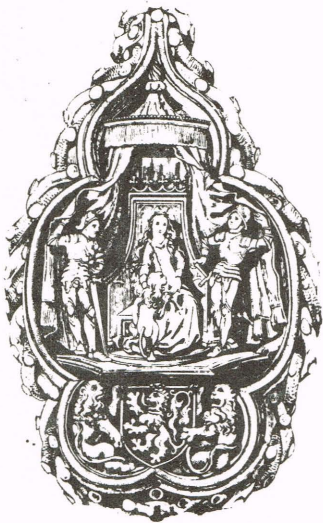

GHENDTSCHÉ-TYDINGHEN

Maandblad van de Heemkundige- en Historische Kring v.z.w.
« GENT »

verantwoordelijke uitgever:
M. STEELS
St. Lievensdoorgang, 1,
9000 GENT

Jg. 2 n° 2
februari 1973

INHOUD

Voordracht en mededelingen	25
Napoleon Destanberg	26
Verfraaiing van het Stadsbeeld	30
Alfons Van Werveke	32
Een goed voorbeeld voor Gent	38
Enkele terechtstellingen	39
Gent in de spiegel van zijn dagbladen	40
Vraag en antwoord	42
De Fototentoonstelling "Gent gisteren"	45
Discografie	46
Lezers schrijven	46
Bibliografische sprokkelingen	47
Bibliotheek en archief	47
Aanvullende ledenlijst	47
Speciaal Steunfonds	49

Elke auteur is alleen
verantwoordelijk voor
zijn bijdrage

Sinds 1860 waarborgt het Gemeentekrediet

- volledige zekerheid
- hoge rentevoeten
- uitmuntende diensten

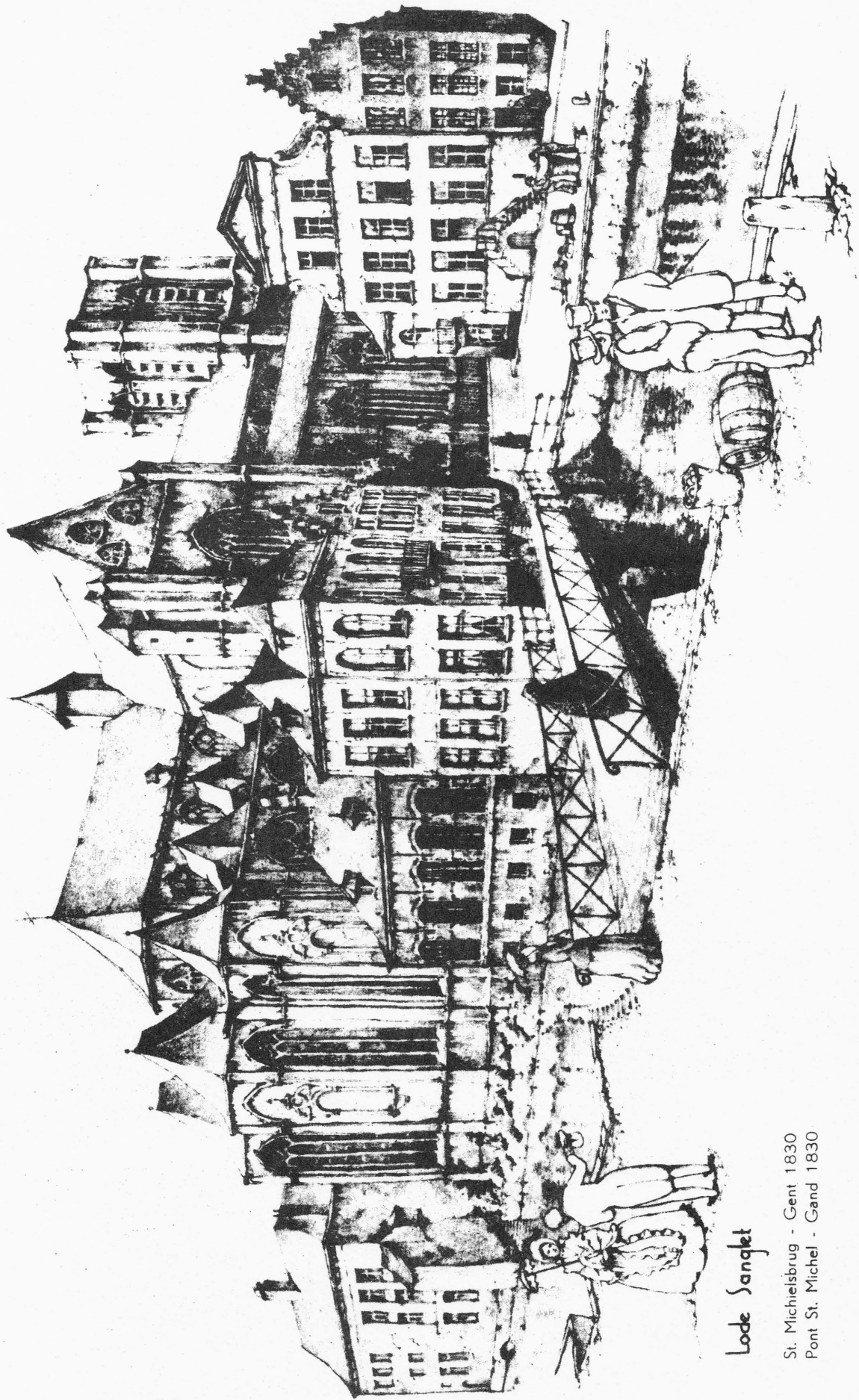
Sparen bij het

GEMEENTEKREDIET...

zeker en vast!

UW SPAARGELD IN GOEDE HANDEN

Lode Sangket

St. Michielsbrug - Gent 1830
Pont St. Michel - Gand 1830

HEEMKUNDIGE EN HISTORISCHE KRING GENT V.Z.W.

Ere-Voorzitter: de Heer Dr. P. Rogghé
 Voorzitter: G. Hebbelynck   Onder-Voorzitter: H. Collumbien
 Secretaris: M. Steels   Penningmeester: A. Verbeke
 Secretariaat: Sint-Lievensdoorgang 1 Gent. Tel. 256769.
 Postrekening: 1050473, Heemkundige en Historische Kring Gent.
 Lidgeld: 150 F per jaar.

```

=====
" OP ZONDAG 25 MAART 1973 OM 10 U 30 IN DE BOVENZAAL VAN "
" "HET DAMBERD" KOORNMARKT, GENT, VOORDRACHT DOOR DE HEER "
" A. VERBEKE : DE PRENTKAART, VAN AKTUALITEIT TOT DOKUMENT."
" ALLE BELANGSTELLENDEN ZIJN HARTELIJK WELKOM ! "
=====

```

Wij herinneren er onze leden aan dat op zondag 25 februari 1973 ons geacht lid, de Heer Hespel zal spreken over "Gent in het Atlas Goetgebuer" met diaprojectie. In de bovenzaal van "Het Damberd", Koornmarkt Gent.

Het geleid bezoek aan het Oudheidkundig Museum van de Bijloke zal doorgaan op zondag 8 april. De leden die wensen deel te nemen aan dit geleid bezoek en nog niet ingeschreven zijn kunnen dit doen op de vergadering of dit schriftelijk mededelen aan het secretariaat. Enkel voor de leden!

HERNIEUWING VAN HET LIDMAATSCHAP

De leden, die hun lidmaatschap voor 1973 nog niet hebben hernieuwd, worden er aan herinnerd dat dit nummer het laatste is dat zij ontvangen. Opdat zij het tijdschrift verder regelmatig zouden ontvangen dienen zij hun lidgeld ten laatste op 15 maart 1973 te vereffenen.

Even herinneren: minimum 150 F te storten of pver te schrijven op PCR n. 1050473 "Heemkundige en Historische Kring Gent V.Z.W." Ons speciaal steunfonds wacht nog altijd dankbaar op verdere spijzing!

Diegenen die hun lidmaatschapsbijdrage vereffenden zullen hun lidkaart in loop van de maand februari toegestuurd krijgen. De liefhebbers worden er tot slot attent op gemaakt dat sommige illustraties uit ons tijdschrift afgedrukt werden op licht karton genre bristol. Deze zijn te verkrijgen op de maandelijkse vergaderingen bij de penningmeester aan de weggeefprijs van 5 F het stuk.

De penningmeester.

ERRATUM.

Ons januarinumnummer droeg het nummer jg. 2 nr. 13. De leden gelieven dit te wijzigen in jg. 2 nr. 1. Dank u.

Napoleon Destanberg werd geboren te Gent op 7 februari 1829. Zijn ouders behoorden tot de kleine middenstand. Destanberg zingt later:

Mijn moeder was een groenselvrouw,
'k En heb mijn afkomst niet vergeten.
'k En voel daarover spijt noch berouw,
En vriend en vijand mag het weten.
Zij bracht mij op als liberaal,
Ik heb haar leven goed onthouwen,
'k Wensch dat haar voorbeeld en haar taal
Die zijn van alle groenselvrouwen.

Na de stadsschool bezocht hij de Rijksmodelschool in de Hoornstraat. Daarna volgde hij de lessen aan het Atheneum en behaalde er de eerste prijzen in de retorica. Na een tijd de lessen in de rechten aan de universiteit te hebben gevolgd, verliet hij de hogeschool. Destanberg werd dichter en dagbladschrijver. Hij werkte enige tijd mede aan het vooruitstrevend dagblad "De Broedermin", dat in 1848 te Gent was opgericht. Daarna werkte hij een tijdje in Den Haag bij een Franse krant. Het stijve Den Haag kon Destanberg niet bekoren; hij kwam terug naar Gent en werkte nu mede aan enkele bladen. Hij werd lid van de maatschappij "De Fonteinisten", vertaalde enkele toneelstukken en schreef voor deze toneelvereniging het drama in drie bedrijven "Laurens Coster", dat in 1854 voor de eerste maal werd opgevoerd. Destanberg speelde ook toneel en genoot als acteur veel bijval. Daarna was hij een tijdje verbonden aan het "Nationaal Tooneel" in Antwerpen als toneelspeler en toneelmeester. Rond 1858 is hij opnieuw te Gent als opsteller van het "Journal de Gand". Wat later wordt Destanberg ook belast met de redactie van "De Stad Gent" dat verscheen van 1859 tot 1889 en enkel een naamverandering was van het blad "De Broedermin". Hij bleef in deze dubbele betrekking tot aan zijn dood. Na zijn huwelijk vestigde hij zich op de Hoge Weg te Sint-Amandsberg. Hij had zijn woning "Vliegenburcht" gedoopt, omdat duizenden vliegen werden aangetrokken door de afval van de naast zijn woning gelegen paardenslachterij van zijn stiefvader Geiregat, die van de geslachte paarden "Gentse bloende" maakte.

Na de dood van Felix Boone, hoofdopsteller van "De Stad Gent", op 31 december 1870 kwam er verandering in het beheer van de krant.

De opvolger van Boone was noch Vlaamsvoelend noch volksgezind. Heel wat artikels van Destanberg gingen naar de scheurmand. Dit heeft de laatste jaren het leven van Destanberg vergald. "Men legde zijn pen aan kluisters, zijn stem werd tot zwijgen gedoemd. Hij zweeg, hij boog het hoofd: er waren thuis zes monden te spijzen. Het was gedaan met de vrolijke lachende zanger van weleer. Hij dichtte geen blijde liedjes meer.

Hij treurde en zweeg" schreef Lodewijk De Vriese over deze periode.

Zoals we reeds zegden, stierf Destanberg in september 1875 nauwelijks 46 jaar oud. Talrijke maatschappijen woonden de begrafenis bij, waaronder de Melomanen, het Willemsgenootschap, de Fonteinisten, de Orphéon, het Van Crombrugge genootschap. Onder het voorzitterschap van Karel Verbessens, voorzitter van het "Nationaal Tooneel" werd een comité opgericht om een gedenk-teken ter nagedachtenis van Napoleon Destanberg op te richten. Beeldhouwer Isidoor De Brucq, die zijn atelier had in de oude kapel van het St. Kathelijne Godshuis, maakte het medaillon, dat geplaatst werd op het grafmonument op het gemeentekerkhof te Gent. Het graf is gelegen rechts aan de ingang van het kerkhof.

In 1875 stierven nog Rosalie Loveling (1834-1875), bouwmeester Louis Minard (1801-1875) en de advocaat Pierre de Baets. Beeldhouwer De Brucq maakte ook het praalgraf van Minard (een treurende maagd met een immortellenkrans in de hand) en de portretten in medaillon van dokter Snellaert en Minard. Onder het voorzitterschap van P. Verbauwen, gemeenteraadslid, werd in 1901 een comité opgericht met als doel de borstbeelden van Hip. Van Peene en van Nap. Destanberg te plaatsen in de pas opgerichte Nederlandse schouwburg, gebouwd door Edm. De Vigne. In maart 1902 had een galavertoning plaats, waarop "Mast en Danneels" drama in vijf bedrijven en zeven taferelen door N. Destanberg en "'s Avonds in de Mane" blijspel met zang in een bedrijf door H. Van Peene en muziek van K. Miry werden opgevoerd. De beide borstbeelden werden gemaakt door beeldhouwer Theo Soudeyns en gegoten in brons door de kunst-bronsgieter Lod. Goossens.

Napoleon Destanberg was een veelzijdige persoonlijkheid. In dit zo kort leven heeft hij buitengewoon veel geproduceerd; we staan verstomd door de massa gedichten en toneelwerken, die uit zijn pen vloeiden. Destanberg mag terecht als een van de vruchtbaarste van de Vlaamse schrijvers van die tijd worden beschouwd.

Destanberg schreef honderden volksliedjes, liederen en toneelstukjes voor de scholen. Bijna al zijn liedjes, voor het volk geschreven op gekende aria's, waren spoedig populair. Velen kennen nog zijn lied

De Jongens van Gent.

Voor eten, drinken, zingen, springen,
Wie is er nooit zijn leven beu?
Wie kent er 't fijn van al die dingen?
Wie vlecht al d'anderen den queue?

't Zijn de jongens van Gent,
't Is 't volk van Artevelde,
Zij zijn als machtig helden
Toch overal bekend
't Is 't volk van Artevelde,
't Zijn de jongens van Gent.

Wie kan zich uit den zak verblijden?
 Wie houdt er van geen lang discours?
 Wie kan geen armen mensch zien lijden?
 Wie peist er op zijn arme broers?

Wie houdt er van geen kwade tonge,
 Die alles afspiedt, alles pluist?
 En wie veracht de kromme sprongen?
 Wie heeft voor spreuk: recht voor de vuist?

Op de prijsuitdelingen van de Gentse stadsscholen werden jaarlijks werken van Destanberg uitgevoerd. Een groot aantal teksten werden gecomponeerd door zijn vriend Karel Miry (1823-1889), de componist van "De Vlaamse Leeuw". Van Destanberg verscheen: Bundel koren, getoonzet door K. Miry, Bundel Volksliedjes voor de Gentsche Stadsscholen getoonzet door K. Miry, Fabelen en Gedichtjes, Koren voor Meisjesscholen. Muziek door K. Miry.

Destanberg schreef ook enkele feestcantates, w.o. Jacob van Artevelde door F.A. Gevaert gecomponeerd. De cantate werd uitgevoerd bij de inhuldiging van het standbeeld van Jacob van Artevelde in september 1863 in aanwezigheid van Koning Leopold I en de koninklijke familie. Men verzekerde, dat Destanberg zou gedecoreerd worden; hij werd echter niet gedecoreerd. Tot hen, die hem daarover hun spijt uitdrukten, bekende hij

Gedecoreerd? Het vragen? 't Is onnoodig,
 Ik laat het kruis voor wie het geerne ziet.
 Ik vind dat lint aan 't knoopsgat overbodig,
 Al staat het fraai op menig zwart habit.

Ik ben te vree in 't leven mij beschoren,
 En zing ik mee een ongekunsteld lied,
 Dat komt omda'k voor 't zingen ben geboren,
 En 'k vraag daarom de decoratie niet.

Zoo lang het volk zal strijden en zal lijden,
 Zoo lang ons Rome een dwangjuk zetten wil,
 Zoo lang zal ik aan 't recht mijn stemme wijden,
 Zoo lang zwijgt nooit mijn needrig volkslied stil.

" Met voorliefde schreef Destanberg voor de kinderen en hij droeg altijd zorg in de stukjes, die hij voor hen vervaardigde, de lelijke kanten van het leven te verbergen. Geen bedriegers, geen leugenaars, geen verkwisters, geen slechtaars schilderde hij daar in af, maar altijd oprechte, waarheidsbeminnende, naarstige, eerlijke lieden, gevoelige harten tot weldoen, troosten en lachen gereed. Zijn kinderstukjes zijn vol zonneschijn en bloemen, vol schaterlachen en dansen" schreef Jozef Van Hoorde in "De Eendracht" in 1875.

Napoleon Destanberg schreef ook voor het volk in de volkstaal. In zijn liederen voor volwassenen sprak hij een andere taal. Hij zong voor hen van mensenwaarde, eer en vrijheid. In zijn werk komt hij op voor de belangen van de kleine man, zoals in De Werkmanskiel, Zonder de Werkman, Wat ik wil, 'ne Vlaamsche Werkman, Goedkoop, enz. Sterk klinken zijn

verzen:

Het volk verdraagt geduldig die verachting,
Want 't volk is groot, lijk al wat eewig is.

Gij, die verwaand den werkman durft versmaden,
Aan zulken dwaas richt ik vooral mijn lied.

Men zal geen vleierij in mijn gezang ontwaren,
Geboorte geldt niet meer en vrij is ieder mensch.
Ik wil dat men het volk en den werkman vereere;
Ik wil dat geest en deugd op de wereld regeere!

'k Heb altijd voor het volk gezongen,
Voor 't volk zoo menig hertlijk lied.

'k En hou van geene kromme sprongen,
Van Franschen wind en hou ik niet.

Als dagbladschrijver was Destanberg ook betrokken in de politieke strijd: hiervoor schreef hij een aantal scherpe hekel-liederen: (Al de liberale liedjes en gedichten. Gent 1866). Tevens was Destanberg een vlijtig medewerker aan de Volksalmanak uitgegeven door het Willemsfonds.

Destanberg zou geen Gentenaar geweest zijn indien hij ook niet hield van pret en vermaak. Hiervan getuigen zijn liederen Het Gentsche Bier, De Bieren, De Gentenaars op reis, Het Vrijen en zijn boekje "Het Boeksken der Teerlingen" door Hoeberleboe.

Ook voor het poëtische trilde de stem van Destanberg: In 't Woud, De Doorenhag en de cantate De Maaiers getoonzet door Peter Benoit. Voeg bij dit alles nog een ontelbaar aantal gelegenheidsgedichten en we staan voor een zeer uitgebreid oeuvre. Maar toch is het nog niet al: Destanberg schreef daarbij nog honderd dertien toneelstukken, waarvan 63 van één bedrijf, de overige van 2, 3, 4, 5 tot 10 bedrijven. Het is onmogelijk ze hier al te vermelden, enkele werken mogen toch vernoemd worden :

- Anne-Mie of de gevolgen eener goede opvoeding. Blijspel naar Clairville, 1854 ;
- Elena, drama met zang in vier bedrijven. Muziek K. Miry;
- De dubbele Jacht. Blijspel in één bedrijf. Met zang;
- Drie kalotten voor een hoofd. Kluchtspel met zang in één bedrijf;
- De Kies-revolutie. Toneelspel met zang in één bedrijf;
- Maria van Bourgondië. Zangspel in vier bedrijven. Muziek K. Miry ;
- Mast en Danneels. Drama in vijf bedrijven. Muziek K. Miry. Dit werk werd meer dan honderd maal opgevoerd ;
- Poets wederom Poets. Toneelspel met zang in twee bedrijven ;
- Macbeth naar William Shakespeaere;
- De Ellendelingen. Drama in 18 taferelen naar Victor Hugo;
- Baudewijn Hapkin (in samenwerking met K.Ondereet)lyrisch drama;
- De Boerenkrijg. Toneelstuk in vijf bedrijven en negen taferelen;

Verder nog : Jacob van Artevelde, De Voddenraper van Parijs, Frans Ackerman.

Destanberg stichtte met Edm. Hendrickx het "Nationaal Toneel van Oost-Vlaanderen". Het gezelschap speelde in 1865 in de Hof van Plaisance buiten de Dampoort, wat later speelde de toneelgroep in de zaal Minard. Voor verdere details willen we de lezers verwijzen naar de studie van Van Schoor.

Tenslotte schreef Destanberg nog: Prudens Van Duyse: zijn leven en zijn werk, Leopold I. Sa vie et son règne, H. Van Peene en zijn werken, Felix Boone: verspreide werken.

Om beter de betekenis van Napoleon Destanberg te begrijpen willen we vermelden, dat de Vlaamse gezelschappen te Gent tot ongeveer 1840 meestal Franse stukken speelden of vertalingen van Franse en Duitse werken. H. Van Peene was de eerste, die in 1841 een Vlaams toneelwerk schreef.

We moeten ons ook de periode tussen 1850 en 1875 trachten voor te stellen: de huidige massa-media ontbraken, in veel gezinnen kwam geen krant. Hierdoor had het lokale meer ruimte en meer belang. Lodewijk De Vriese vertelt, dat in die tijd te Gent een "pleïade kunstzangers leefden, waaronder Henry Gevaert, vader" die er een eer in stelden Destanbergs liederen op alle grote concerten voor te dragen.

Destanberg heeft een voorname rol gespeeld in het ontwakend Vlaams cultureel leven te Gent. Nu er weer belangstelling ontstaat voor het volkslied zou het wenselijk zijn, dat beroeps-mensen onderzoeken welke liederen van Destanberg heden nog bruikbaar zijn.

M. STEELS

Bronnen:

Werken door Destanberg (bibliotheek R.U.G.)

De Eendracht, tijdschrift voor letteren, kunsten en wetenschappen. (jaargangen 1875 en 1876)

L.Lievevrouw-Coopman, Hulde aan de nagedachtenis van twee Vlaamsche Tooneelschrijvers, 1902

L.De Vriese, De Volksdichter Napoleon Destanberg herdacht, 1916.

J. Van Schoor, Een Huis in Vlaanderen. Honderd jaar Nederlands beroepstoneel te Gent, 1972.

* * * * *

VERFRAAIING VAN HET STADSBEELD

In onze kranten werd ons onder de titel "Gentenaars verplicht gevels te verfraaien" kond gemaakt van het feit dat het Stadsbestuur een verordening heeft uitgevaardigd waarbij de Gentenaars voortaan verplicht kunnen worden maatregelen te treffen om hun woningen met afhankelijkheden in een behoorlijke staat van uitwendige netheid en fraaiheid te brengen.

Bravo! Wij zullen zeker de laatsten zijn om deze maatregel af te keuren. Verder lezen wij met veel genoegen: "Deze beschikkingen hebben tot doel het algemeen uitzicht van de stad qua fraaiheid en netheid te verbeteren en aldus bij te dragen tot een aantrekkelijke woonsfeer hetgeen niet verder zonder invloed is op de toeristische aantrekkingskracht van de Stad. Aldus zal tevens het uitzicht van de gebouwen, die een belangrijk cultuurpatrimonium uitmaken, waarvan de Stad houder en

bewaker is, aan een betere verzorging zijn onderworpen, hetgeen een vrijwaring uitmaakt van het desbetreffend historisch erfdeel."

Opnieuw: Bravo! Het klinkt zéér schoon. Het kon wel overgenomen zijn uit "Ghendtsche Tydinghen". Maaaaàà... de beste preek is nog altijd het goede voorbeeld en wij moeten dan toch met spijt vaststellen dat hierin het Stadsbestuur schromelijk faalt. De Gentenaar die gaat wandelen in zijn stad en dan eens het uitzicht beziet van "die gebouwen die een belangrijk cultuurpatrimonium uitmaken waarvan de Stad houder en bewaker is", heeft slechts zelden reden om zich te verheugen.

Dan kan hij o.m. zien dat het Stadsbestuur het goed vindt dat vlak naast het Gravensteen, op de gevel van de vismijn, lichtreclames geplaatst worden. Dat het enig geklasseerd gebouw dat wij bezitten op de Koornmarkt "De Wapens van Zeeland" ingesloten zit in een soort houten barak die volgeplakt is met schreeuwende reclames die pijn doen aan de ogen. Het "Toreken" op de Vrijdagmarkt is er niet beter aan toe. Ook het uitzicht van de Drie Torens van op St. Michielsbrug is grondig bedorven dooe een hele serie wansmakelijke reclameborden tegen de zijgevel van St. Niklaaskerk. Wij zullen verder niets zeggen van de moord van het Rabot en de onnoemelijke aanslag op onze kathedraal, maar als wij dan horen spreken van "die aantrekkelijke woonsfeer die niet zonder invloed is op de toeristische aantrekkingskracht van de stad", dan moeten wij dan toch weer denken aan de hoop walgelijke vuiligheid die bij voorkeur in het toeristisch seizoen waar te nemen is op de Lieve aan de Onthoofdingsbrug, op enkele meters vanwaar de toeristen het Gravensteen in ogenschouw nemen.

Nu is het wel zó dat de Burgemeester ons bij de opening van de fototentoonstelling "Gent Gisteren" verteld heeft dat "Gent geen stad is waar de toeristen moeten komen naar kijken" en dat legt dan misschien veel uit.

Op het ogenblik dat het Stadsbestuur de bevolking er toe aanspoort mede te helpen de stad te verfraaien, laat het op diverse plaatsen monsterachtige reclameborden plaatsen, zo bvb. op de stemmige Prondelmarkt in de schaduw van St-Jakobskerk! Wie houdt men hier voor de gek?

Is hier dan voor een beetje geld alles en iedereen te koop? Worden aangelegenheden die een dergelijke ingrijpende invloed uitoefenen op de "fraaiheid" van het stadsbeeld voorgelegd aan de Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten?

Indien niet, waarom niet?

Indien wel, wat denkt de Commissie daar over?

Op het congres van "Europa Nostra" dat doorging te Brussel in Juni 1971 werd een speciale zitting gewijd aan deze irriterende "bezoedeling" van onze historische steden en landschappen door een niets ontziende wansmakelijke publiciteit.

De laatste jaren worden wij de oren zot geraasd met "Kultuur".

Het is al "Kultuur" wat de klok slaat, maar onze Ministers van Kultuur en onze Schepenen van Kultuur kunnen blijkbaar niet verhinderen dat ons kultuurpatrimonium voor een beetje geld verminkt wordt. Dàt beletten is ook kultuur, en dan nog wel van de beste soort!

Indien wij nu eens wat minder gingen praten over Kultuur en ze wat meer gingen beoefenen?....

H.C.

Citaat: Le Veau d'Or est toujours debout (Méphisto)

* * * * *

ALFONS VAN WERVEKE

(vervolg)

Ongeveer hetzelfde kan gezegd worden aangaande de ruïnen van de St.-Baafsabdij. Reeds in 1902 zien we een eerste boekje van de pers komen: Bouwvallen van de St.-Baafsabdij, Gids/ Guide du visiteur des Ruines de l'Abbaye de S. Bavon, gevolgd door herdrukken van 1905 en 1908. Nadat Van Werveke van zijn ter plaatse gedane ontdekkingen verslag uitgebracht had (1910) en het zogenaamd Museum voor Stenen Voorwerpen ingericht, liet hij in 1912 (vooravond van de Wereldtentoonstelling!) de 4de vermeerderde druk van zijn gids verschijnen, natuurlijk met ditmaal een rondleiding door het Museum. Vertalingen volgden het volgende jaar. Van de later op de markt gebrachte gidsen vertoonde die van 1936 nauwelijks enige wijziging. Pas in 1951 kon men van een volledig herziene uitgave spreken.

Het scheelde maar een haar of we hadden warempel vergeten dat Van Werveke ook het Oudheidkundig Museum te "conserveren" had. Inderdaad bepaalde zijn taak zich hoofdzakelijk bij dat "bewaren" van het gebouw en zijn inhoud, alleszins zolang het Museum aan de Lange Steenstraat ondergebracht was. Voor de reeds genoemde Gand, Guide illustré schreef hij een artikel getiteld Musée d'Archéologie (1) naar alle waarschijnlijkheid om in de vervanging te voorzien van Hermann van Duyse's Catalogue du Musée Archéologique de Gand, Gand, 1886.

Ongelukkig genoeg was ons museum verre van ideaal behuisd in de gewezen kerk van het Karmelietenklooster, ook wel klooster van de Vrouwenbroers genoemd. Vandaar dat door verschillende stemmen de vrome wens geuit werd voor de zo waardevolle als kwetsbare verzameling oudheden naar een meer geschikte en vooral "gezonder" onderdak uit te zien.

Wie dacht u die als eerste de gedachte opperde de collecties over te brengen in een voor dat doel herstelde Bijloke-abdij? Een gebouwencomplex dat de Stad in 1912 voor de C.O.O. gekocht had. Het "Oudmannekenshuis" dat er sedert het einde van de 18de eeuw in ondergebracht was verhuisde naar het Lousbergsgesticht zodat men nog vóór het uitbreken van Oorlog '14-18 met de restauratie van de erg gehavende gebouwen kon beginnen. Zoals te verwachten was moesten de aangevangen werken in de oorlog stopgezet worden. Voor heel lang trouwens, want het zou 1920 worden eer men de handen opnieuw uit de mouwen zou

steken. Die vrijwel onpersoonlijke MEN waren de Commissie van Toezicht op de herstellingswerken waarvan J. Casier de voorzitter was; bouwmeester H. Geirnaert en de ziel van de verwezenlijking: onze Alfons.

Om niet alleen week- en zondag, doch tevens dag en nacht bij de hand te zijn, verliet hij op 13-10-1923 zijn huis aan de Ekkergermaan om op de werf - in geen paleis - te komen wonen (tot 4-3-1925).

Helaas, niettegenstaande de klaarblijkelijke goede wil van die meerkoppige MEN vorderden de werken slechts met een heel traag slakkengangetje, zodat geen maand voorbij ging zonder dat van die stand van zaken in de pers en in de Gemeenteraadszaal alles behalve welluidende echo's te vernemen waren. Om de een en de ander wat wind uit de zeilen te nemen besloot de Stad het Museum dan toch maar officieel te openen. Een opening die plaats greep op 28-5-1928 in tegenwoordigheid van H.H.K.K. H.H. de Hertog en de Hertogin van Brabant. Een erg voorbarige opening trouwens want wegens de maar al te noodzakelijke voortzetting van de onderbroken werken sloot men 's Museums poorten opnieuw gedurende de maanden januari en februari 1929. Werd het 1930 eer de Baudeloozaal kon geopend worden; 1931 eer de mooie 1715-zaal, wier artistieke zoldering sedert 1920 op overplaatsing wachtte, voleindigd was; 1932 om nog steeds te breken en te maken.

Voor de zoveelste keer veroorloven we ons ons verhaal te onderbreken en enkele jaren achteruit te gaan om op de 2de verdieping van het Schepenhuis van Gedele te gaan vernemen wat daar ondertussen met de directie van het Archief gebeurd was.

In 1916 overleed archivaris V. Van der Haeghen. Had zijn adjunct Van Werveke enige kans zijn "baas" op te volgen? Vraagteken. Werd voor de bezetting van die post Dr. V. Fris uitgekozen uitsluitend omdat hij een academisch gegradueerde was? De waarheid zal wel te zoeken zijn in het feit dat de Stad meende Van Werveke beter te kunnen gebruiken buiten dan binnen het Archief. Wat zeggen wil dat men hem ook het conservatorschap toevertrouwde van de overige geschiedkundige gebouwen van de stad.

Meer nog dan voorheen bracht deze nieuwe werkring mee dat hij zich ging bezighouden met de Gentse toponymie en wat daarmee verband houdt. Hoe dan ook was hij een der eersten - of de allereerste - om belangstelling op te brengen voor de trieste fysionomie van een aanzienlijk gedeelte onzer 19de eeuwse straatnamen en om tegelijk een gloedvol pleidooi uit te spreken ter gezondmaking van die sedert de Franse Overheersing zo doodziek geworden toponymie.

Niemand zal ontkennen dat zijn wekroep zo maar in dovemansoren terecht kwam (remember de Straatnamencommissie F. Desmedt- O. van Hauwaert- J. Vermeulen). Weliswaar kwam men ertoe wat te dokteren aan enkele foutief gespelde namen, kwam men ertoe sommige kreupel geworden historische persoonsnamen in ere te herstellen, kwam men ertoe wat de borden betreft van een handvol personages te vermelden welke hun titel of ambt was (ik denk o.a. aan Koning Albertlaan, Keizer Jozefstr., Hertog Jan zonder Vreesstr., Baron A. Verhaegenstr., Pres. Fr.D. Roose-

veltlaan, Bisschop Triestlaan, Burgemeester Braunplein, Schepen Andrieslaan, Prof. P. Fredericqstr., Vaandrig Sneyssonestraat) doch van zijn redelijk en gemakkelijk uit te voeren voorstel op de borden eveneens iets over hun curriculum vitae mee te delen, zou helaas nooit iets in huis komen.

Akkoord dat het in 1919 uitgegeven werkje (2) nog geen volwaardig straatnamenboek kon genoemd worden alhoewel het overloopt van originele en rationele gedachten en wenken. Een proef op de som? Toen Dr. V. Fris in 1925 in opdracht van de Schepen van Onderwijs zijn als prijsboek bedoeld De oude Straatnamen van Gent schreef aarzelde hij geen ogenblik ruimschoots gebruik te maken én van Van Werveke's boekje én van diens talloze aantekeningen (3) die deze in zijn bureau in de Lakenhalle bewaarde (4). Zoals bekend vergastte Fris ons kort daarop op een tweede prijsboekje: De historische Persoonsnamen der Straten van Gent.

Dat onze Conservator van meet af aan ook zuiver toerisme belangstelling opgebracht heeft wordt maar al te duidelijk bewezen door de drukwerkjes waarvan de 2de uitgave dagtekent van aug. 1912: Gand et 2 demi-journées/ Gand en 4 demi-journées/ Le Port de Gand / Les environs de Gand/ Prix 10 centimes (met platte grond; uitgegeven met het oog op de Wereldtentoonstelling van 1913).

De Oorlog '14-'18 diende echter achter de rug te zijn eer hij, daadwerkelijk gesteund door Schepen E. Anseele, een "Inlichtingenkantoor voor vreemde bezoekers" in de benedenzaal van de Lakenhalle kon inrichten.

Praktisch gelijktijdig stelde hij die bezoekers pretentieloze brochuurtjes ter beschikking waarvan ons jammer genoeg ook maar de 2de editie bekend zijn:—Gids voor den Vreemdeling te Gent/ 4 Wandelingen / april 1923;

— Guide de l'Etranger à Gand/ 4 Itinéraires / z.d.;

— Ghent Visitor's Guide Book/ Four Itineraries/ aug. 1923;

brochuurtjes die weldra uitgroeiden tot volumineuzere boekjes:

remember de 40 blz. grote Ghent the City of Monuments, the

City of Bequinages, the City of Flowers... published by

A. van Werveke, Secretary, 1925, wellicht voorafgegaan door:

Bezoekt de Stad der Bloemen, de Stad der Praalgebouwen, de

Stad der Begijnhoven (z.d.) en door: Gand, la Ville des Fleurs, la Ville des Monuments, la Ville des Béguinages.

Edoch, Van Werveke verwezenlijkte op toeristisch gebied meer dan dat! Te Brussel stichtte hij de Vereeniging van de Belgische en de Luxemburgsche Steden tot bevordering van het Vreemdelingenverkeer, een vereeniging die langs lijnen van geleidelijkheid uitgroeide tot een volwaardige ministeriële Dienst: het Commissariaat-generaal voor Toerisme.

Ch.L. Diericx; Prof. P. Fredericq, Pr. Claeys, Fr. de Potter en Prudens Van Duyse werden door het zg. dankbare nageslacht onderscheiden met een straatnaamgeving. Terecht want inzake Gentse geschiedschrijving hebben zij een boel prestaties op hun erelijst mogen vermelden.

Alfons, die zich zoals hierboven aangehaald in geen geringe mate met de Gentse toponiemen beziggehouden heeft - wel integendeel, zou ik denken - wacht nog steeds op een gelijkaardige officiële erkenning van zijn verdiensten. Zelfs het houten (of was het er een van karton?) herdenkingsplaatje dat gedurende een zekere tijd op de deur van een der zaaltjes (5) van het Bijloke Museum gespijkerd was, werd meer dan 10 jaar geleden weggenomen.

Het waarom van die verwijdering? Mochten de (schaarse) bezoekers van het uniek gebouwencomplex niet vernemen dat dit complex hem een en ander te danken heeft? Laat ons vurig hopen dat men op een schone dag het besluit neemt het plankje (of was het een stuk karton?) uit zijn duistere schuilhoek te voorschijn te toveren, niet om het opnieuw op de deur te spijkeren maar om het te vervangen door iets in een wat eerbiedwaardiger materiaal uitgevoerd en voorzien van een wat serieuzere tekst. Iets in de aard van : Alfons van Werveke 1860-1932 / geschieden- en oudheidkundige : stampte van 1920 tot 1930 dit Museum uit de grond.

Jammer dat zo'n plaatje niet meer dan een paar woorden en een paar getallen mag bevatten. Anderszins zou er kunnen aan herinnerd worden hoezeer de man uitblonk door zijn geen mate kennende bedrijvigheid, uitzonderlijk gekenmerkt door een ongemene belangloosheid, een buitengewoon waarheidsbesef, een uitgesproken rechtvaardigheidsgevoel.

Zijn belangloosheid. Wie anders dan hij zou eraan gedacht hebben zonder er een rode cent voor op te rapen gedurende meer dan een decennium aan 4 kranten - Gazette van Gent; Het Laatste Nieuws, Vooruit; La Flandre libérale- week na week een Oudheidkundige Kroniek = Chronique archéologique te bezorgen?

Naar ruwe schatting een 500tal verschillende om ter belangwekkende praatjes. Praatjes die door iedere lezer te begrijpen, te smaken en te waarderen viel; praatjes die niet zelden een menigte reacties teweeg brachten, zelfs uit hoeken uit dewelke men die allerm minst zou verwachten: van de nauwelijks geletterde werkman. Zo groot was het succes van en de navraag naar die opstelletjes dat de auteur ervan een 84tal tot een boek bundelde (6). Na zijn dood werd een tweede bloemlezing kroniekjes uitgegeven, doch ditmaal op een andere leest geschoeid (7).

Zijn rechtvaardigheidsgevoel. Ik weet niet of Van Werveke er veel voor zou gevoeld hebben om deel uit te maken van de stand der blauwbloedigen. Had hij het wel gedaan, dan zou hij zonder enige twijfel in zijn adellijk wapen een bezige bij gevoerd hebben en voor devies gekozen: Recht voor de Vuist. Als hij ervan overtuigd was een goede zaak te dienen verdedigde hij zijn standpunt zonder aanzien des persoons; al moest hij het opnemen tegen om het even welke overheid, of die plaatselijk was of landelijk. Hij ontzag noch zijn politieke tegenstrevers noch de vrienden uit het eigen kamp.

Kwam de (historische) waarheid in het geding, dan aarzelde hij zelfs niet de meningen en stellingen van zijn directe superieuren aan te vallen.

Vooral als het erop aan kwam zijn Stad en dier patrimonium te verdedigen vergat hij wetens en willens een blad voor de mond te nemen. "Heeft men te Brussel geen geld meer voor Gent? Moeten al de millioenen der schatkist voor de hoofdstad dienen, voor 's Konings Mont des Arts...?' " Zou men deze felle verwijten aanhorend zich niet in het jaar 1973 wanen? Toch is de noodkreet ruim 70 jaar oud, geslaakt op de plaats waar eens het schone Pakhuis prijkte, de funderingen van een Vlaamse Schouwburg gesloopt werden en die van een Postkantoor met ongeduld verwacht.

Welke waarde hij aan dat "recht voor de vuist" hechtte moge blijken uit een incidentje waarvan de echo's in de toenmalige pers nog te vinden zijn.

1928. De muurschilderingen in de refter van de Bijloke zijn 3 jaar geleden ontdekt, doch nog steeds wordt erover gesproken, geschreven, gelogen. Een gerucht doet nl. de ronde als zouden die schilderingen ontdekt zijn door personage uit de kunstwereld. Stellig geen onbekende voor Van Werveke, wellicht een collega, een vriend. Geen beletsel voor hem om ervoor te zorgen dat "de keizer gegeven wordt dat des keizers is": "Men vraagt ons of het waar is dat Het Laatste Avondmaal ontdekt werd door den heer X. Wat geeft dat? Maar aangezien namen worden genoemd zijn we wel verplicht de juiste toedracht der zaak mede te delen. De heer X heeft pas de schildering gezien nadat ze geheel ontbloot was. Reeds meer dan 30 jaar geleden hadden wij bemerkt dat rond het meest oostelijk venster kepers te zien waren (...) en roode grondkleur. Met toelating van het College en op gunstig advies van de Commissie lieten wij de kalklaag verwijderen door den versieringsschilder Jan Van Melle. 't Is hij die eerst den apostel ontdekte en vervolgens al de personages ontblootte. In de Gothische zaal (8) heeft men de oorspronkelijke schildering gedeeltelijk weergevonden (...). 't Is een jonge, verstandige metselaarsknaap, A. Van Neder, die sporen van de versiering vond en de opdracht kreeg de versiering verder te ontblooten. Ziedaar de waarheid! Men moet elk geven wat hem toekomt, ook aan de nederigsten. (Onderstropping van ons). Commentaar overbodig!

Koppel gerust aan deze schone karaktereigenschappen een dienstvaardigheid waarop niemand, de volslagenste leek noch de onbeholpenste krantenlezer, ooit een vergeefs beroep deed. Daarvoor was hij te veel schoolmeester gebleven, tot het einde van zijn leven toe. Schoolmeester als museumcicerone, als kroniekjes-schrijver, schoolmeester als voordrachthouder, als gezinshoofd. "Enfin, - et ce n'est pas son moindre mérite - Alphonse Van Werveke, archiviste-paléographe aux Archives de l'Etat, à Gand, sont devenus historiens, les leçons et l'exemple de leur père n'y ont certes pas été étrangers".(9)

Niet alleen het noodlot is onverbiddeijk. De wet is het niet minder. De leeftijdsgrens bereikt hebbend werd Alfons Van Werveke verzocht zijn pensioen aan te vragen. Dit gebeurde op 30-3-1929. Op 9-12-1929 werd hem dan ook met ingang van 1-1-1930 eervol ontslag verleend uit zijn ambt van Conservator

der Musea van Oudheidkunde en der geschiedkundige Monumenten. Daarenboven werd hij gerechtigd de eretitel van zijn ambt te dragen. Stadsarchivaris Dr. H. Nowé, sedert 8-4-1929 lid van de Commissie van het Bijlokemuseum, volgde Van Werveke op. Deze laatste werd verzocht het mandaat van Dr. Nowé als Commissielid te voltrekken, mandaat dat eindigde op 31-12-1932.

Natuurlijk betekende pensionering voor de ere-conservator geen dolce farniente. Met eenzelfde onverminderde ijver, met eenzelfde aanhoudende belangstelling, met eenzelfde warme geestdrift bleef hij pluizen, vorsen, schrijven. Regelmatiger en veelvuldiger dan ooit te voren werden de krantenredacties op de vruchten van zijn activiteit getrakteerd:

Het Kloosterwezen onder het Oud Bewind; 13 oktober 1932;

Over de Aflaten, hun Betekenis; 14 oktober.

Waterwerken in de Middeleeuwen; 15 oktober.

De Kloosters onder het Oud Bewind; Stichting en Stichters; 17 en 18 oktober.

Een week later droeg men hem naar zijn laatste rustplaats.

In stilte (10).

M. van Wesemael

Noten

- (1) Afzonderlijk uitgegeven met P. Bergmans, Ancienne Abbaye de la Byloke. In 1928 een Duitse uitgave: Das archeologische Museum in Gent.
- (2) A. Van Werveke, De Namen van de Straten der Stad Gent, Gent, 1919.
- (3) Deze en nog ontelbare andere aantekeningen werden na Van Werveke's dood aan het Stadsarchief geschonken. Daar maakte men er zijn werk van ze volgens de behandelde materie in 1233 enveloppen te bergen. Deze zg. Nota's V.W. vormen een onuitputtelijke bron voor elke zoekgrage bezoeker, de vorsende student niet in het minst.
- (4) Een anecdote de moeite waard vermeld te worden: de conciërge van het Belfort-Lakenhalle, de heer Vanderbeken, die ervan overtuigd was dat Fris zonder het medeweten van Van Werveke dezès documentatie in de Lakenhalle berustend, raadpleegde, gaf aan wie het horen wilde lucht aan zijn verontwaardiging: " Een echte schande dat ze achter de rug van die beel te goede meneer Van Werveke in zijn "schoven" gaan snuffelen!!!" Gewed dat de klacht nooit Van Werveke ter ore is gekomen?
- (5) Bedoeld wordt het zaaltje (6 op het plan) dat de rijkste verzameling trappalen van het land herbergt. Meer dan 30 trappalen tot verschillende stijlen behorend, Gents werk zijn en voortkomen van op het einde der 19de eeuw in de stadskuip gesloopte woningen (o.a. uit de St.-Jansstr., de Regnessestr., de Korte Ridderstr.); Renaissance, Lodewijk XIV, XV en XVI, Empire. U ziet het Van Werveke interesseerde zich niet alleen voor gevels, ijzeren balustraden, sloten sleutels en deurkloppers.

38.

- (6) Bijdragen tot de Geschiedenis en de Oudheidkunde van Vlaanderen, Uitgave van het Willemsfonds, nr. 164, Gent, 1927.
- (7) Gedenkbladen uit het leven onzer Voorouders, Uitgave van het Willemsfonds, nr. 171, Gent, 1936.
- (8) Zaaltje 5 op het plan. Is sedert een jaar of 2 niet toegankelijk voor het publiek. De schilderijen die niet meer bestaan, vertoonden naar boven toe kronkelende wijngaardranken die heiligenbeelden ondersteund hadden, o.a. van de H. Catharina.
- (9) Nécrologie A. Van Werveke, Revue belge de Philologie et d'Histoire, T. XII, N° 2, p. 513, par Fr.-L.Ganshof.
- (10) Van de 4 dagbladen waarmee de overledene meegewerkt had, waren er 2 die een fatsoenlijk In Memoriam neerschreven: Het Laatste Nieuws en de Flandre. De Gazette van Gent had bepaald iets degelijks mogen leveren. Voor Vooruit met zijn armzalige 10 regeltjes tekst was krenterigheid troef geweest.

* * * * *

EEN GOED VOORBEELD VOOR GENT.

Gent zou er bepaald geen kwaad aan doen zich wat meer te laten inspireren door haar cultuurbewuste zusterstad Brugge. In Brugge is men ernstig aan het overwegen de rei die onder het Zand loopt weer open te leggen en er brugjes over te bouwen. Dit verrijkend plan zou dan toelaten rond de stad te varen. Ook in Gent bestaat er een plan de Plotersgracht in het Patershol weer open te leggen en er de oude brugjes over te bouwen, maar dit plan komt niet van het Stadsbestuur dat het altijd bekeken heeft met koele, vijandige blikken. In Brugge denkt men aan de bouw van ondergrondse parkeerplaatsen buiten de stadskern, een voor de hand liggende oplossing die ook in andere beschaafde steden reeds verkozen werd. In Gent bouwt men liever in de hoogte in de stadskern. Het is immers zo veel lelijker. Ook het Stadsbestuur van Brugge is niet blind voor economische noodzakelijkheden, noch ongevoelig voor havenproblemen, maar dààr weet men sinds lang wat men in Gent nog moet ontdekken: het enorm belang en de fantastische mogelijkheden van de toeristische industrie die in de toekomst steeds meer en meer uitbreiding zal nemen en wellicht één van de belangrijkste industrieën zal worden die de locale bevolking in zijn geheel ten goede komt en vele duizenden mensen ter plaatse werk verschaft. In Gent met zijn fantastisch toeristisch kapitaal denkt men nog altijd in termen van nieuwe fabrieken.

H.C.

ENKELE TERECHTSTELLINGEN TE GENT.

9 December 1773.

Zekeren Jan Francias van Egroo, geboortig van Haeringen in Veurne-Ambacht en Paulus Werlé, geboortig van Gulick onder Keulen, door eygene bekentnisse beleden hebbende verscheyde Kerk- en andere Dieften met Braeke te hebben begaen, zyn eergisteren door Myne Edele Heeren Schepenen van der Keure, dezer Stad veroordeeld geweest om van aen het Stadhuys tot op de Koorn-merkt op eene Horde gesleept te worden, aldaer aen eenen Stok gewoelt en gebrand te worden tot dat er de dood naer volgt, ende hunne doode Lichaemen alsdan ter gewoone Gerechts-Plaetse vervoert te worden om aldaer, andere tot voorbeeld, op een Rad geleyd te worden.

2 Mei 1774.

Zekeren Emanuël Dirkens, oud 20 jaeren, geboortig dezer Stad, door eygene bekentnisse beleden hebbende op 23 december laetsleden op eene schrikkelyke wyze vermoord te hebben Marie Muys, weduwe van Pieter Blondeel en Anna Gerrits, haere Nichte, is door Myne Edele Heeren Schepenen van der Keure gevonnist om eergisteren van aen het Stadhuys op eene Horde gesleept te worden tot op de Vrydag-merkt en aldaer door den Scherprechter levendig geradbraeckt, twee-mael langs weder-zyden van het Hoofd met eenen yzeren Haemer geslaegen, den Hals met een Mes afgesneden en het Hoofd 't eynde dies op eene verhevene yzere Pinne gesteken te worden, daer naer des zelfs dood Lichaem vervoert te worden ter gewoone Gerechts-Plaetse, aldaer geëxposeert te blyven op een Rad ende het Hoofd op een gelyke Pinne boven het zelve Rad gesteken te worden, zynde voorders verwezen in de Kosten van zyn gevang, Proces ende misen van Justitie ter Tauxatie.

4 Brumaire jaar 10 (26 october 1801).

Den 1 brumaire zyn alhier acht personen overtuygt van differente dieften, openbaer geweld, binden, etc. geguillotineerd. Onder dezelve bevonden zig dry gebroeders, welkers vader ook onder de beschuldigden was en door de jury vry verklaerd is. Hunne moeder is gecondemneerd om zes uren ten toon te staen en 24 jaeren gevang en hunne broeder, nog maer 16 jaeren oud zynde, tot 20 jaeren gevang en zes uren ten toon.

(Ontleend aan de Gazette van Gend)
Horde: mat van gevlochten tenen.

M.S.

GENT IN DE SPIEGEL VAN ZIJN DAGBLADEN.

In het "Standaard"-gedeelte van "De Gentenaar" van 18 januari 1973 lazen wij van de hand van R.H. Marijnissen een pertinent en moedig artikel, getiteld: "Moet historisch Gent sneuvelen voor S-baan?" Het zou goed zijn dat zo veel mogelijk Gentenaars het lazen.

Voor ons bevat het feitelijk niet zo veel nieuws, maar het kan wel ontnuchterend werken op diegenen (en ze zijn nog veel te talrijk) die zich nog illusies maken over de bedoelingen van de mensen die Gent gaan aanpassen aan de moderne tijd.

Schrijver heeft het over het N.M.B.S.-gedrocht, genaamd Noord-Zuid-verbinding, alias S-baan, waarover wij het zelf hadden in ons vorig nummer van "Ghendtsche Tydinghen".

Maar niet alleen dàar over. Ook over de gedachtengang van onze gezagdragers en de methodes die men schijnt te willen gebruiken om de toekomstplannen voor Gent op te maken. En die zijn bepaald revelerend en onrustwekkend.

Het gaat in het bijzonder over een vergadering waarop de Burgemeester de leden van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (niet te verwarren met onze stedelijke Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten) voor overleg had uitgenodigd.

De leden van die Commissie wiens taak het is te waken over het cultuur- en kunsthistorisch patrimonium van ons land, zullen wel even vreemd opgekeken hebben wanneer zij de Burgemeester van het historisch Gent hoorden verklaren dat monumentenzorg niet mag uitgroeien tot fetichisme en dat het niet erg is een mooie oude gevel te slopen als hij maar niet uniek is.

Verder zullen zij zich waarschijnlijk afgevraagd hebben welk nut hun Commissie nog heeft wanneer zij de Burgemeester horen vertellen dat hij haar adviezen naast zich kan neerleggen en naar goeddunken handelen.

De techniek die Burgemeester Van den Daele gebruikt om een vergadering te leiden zou niet deze zijn die men normaal mag verwachten in een democratisch regime en schijnt van dien aard te zijn dat vele mensen die "nee" willen zeggen van pure consternatie hun mond houden. Schrijver van dit artikel bestempelt deze vergadering als een "monoloog".

Toen een lid van de geïnviteerde Commissie van Monumenten aan de burgervader vroeg of hij dan van oordeel was dat het Stadsbestuur met het advies van een wettelijke en ter zake bevoegde commissie alleen maar rekening dient te houden voor zover het naar de zin van de burgemeester is, kreeg de interpellant te horen dat hij niet gevraagd werd en het dan ook kon afstappen.

Alhoewel de Heer Marijnissen meer begaan is met het oude Gent dan met de manieren van de huidige burgervader, is het voor hem toch duidelijk dat het behoud van het karakter van onze stad voor een deel afhankelijk is van de humeurigheid van de Burgemeester.

Men kan zich natuurlijk de vraag stellen of die andere 40 gemeenteraadsleden dan werkelijk niets in de pap te brokken hebben?

Steller van het artikel gaat verder: "De beslissingsorganen zijn ingewikkeld geworden. Ze zijn ook verziekt door politisering. Men tracht een winstbelovend plan door verschillende hindernissen te loodsen. Wordt het afgewezen, dan zet men onder bescherming van politieke mandatarissen toch door. (Bemerking van ons: Denk maar aan het eerst afgewezen parkeercomplex in volle stadscentrum).

De herrie tussen meerderheid en oppositie is immers dagelijkse kost, en eenieder weet dat de pot en de ketel even zwart zijn.

Wij zouden willen eindigen met een citaat van Prof. P. Kluykens dat we reeds eerder vermeldden, maar sommige zaken mogen wel meer dan éénmaal onder de aandacht gebracht worden: "Politieke invloed leidt tegenwoordig meestal tot faciliteiten bij het vernietigen van ons cultureel patrimonium".

H.C.

- * Uit "Een historische optocht te Gent. In 't jaar der Wereldtentoonstelling" in De Gentenaar van 10.1.73 blz. 9 noteerden we: Hoe het dan ook is gebeurd, we kunnen het allen jammer vinden dat onze zo grote stad sindsdien (1913) één historische stoet wist op te brengen nl. deze van 1949 "Duizend jaar Gent" waarover geen mens meer spreekt.
- * Het Stadsbestuur heeft paar projecten op zak voor wandelstraten verscheen in Het Volk van 18 januari 73 blz. 29.
- * Eens beroemd en nu vergeten, Oude Rederijderskamers, in: De Gentenaar van 5 februari 73 blz. 6
- * Over "Gentse Karnaval vroeger en nu" kan men lezen in De Gentenaar van 8 februari 73 blz. 6
- * 't Verleden niet vergeten. Gedenkplaten en -stenen aan Gentse gevels: in: Het Volk van 18.I.73 blz. 32 en in Het Volk van 8 februari 73 blz. 31 werd de figuur van Maurice Van de Putte behandeld.
- * Niet bekend en dus onbemind, Figuren uit de Gentse geschiedenis in De Gentenaar van 3/4-II-73 blz. 8 behandelde de figuren van Gustaaf De Merre, componist, Van Zevécote, dichter en de geschiedschrijver Justo Billiet.
- * Gents Wijkcomité Patershol: vechten voor prettig leefmilieu verscheen in Het Laatste Nieuws van 7.II.73 blz. 13
- * Mooie realisatie van COO-Gent, Dienstencentrum "Ten Hove" Begijnhofdries n° 9 voor bejaarden geopend, in De Gentenaar van 10/11.II.73 blz. 6 en in Het Volk van 10/11.II blz. 14
- * Over het nieuwe audio-visueel spel Gent en Keizer Karel dat begint op 7 april a.s. in de Lakenhalle van het Belfort kan men lezen in De Gentenaar van 9.II.73 blz. 6

VRAAG NR. 31 van Ch. Fassin

Waar stond het Boerenhol op de Kouter?

In zijn "Gent van de eerste tijden tot heden" Deel IV blz. 325 zegt De Potter: "Aan het Hof of de Wapens van Engeland, nevens het hoekhuis der Zonnestraat geven de Gentenaren de naam van 't Boerenhol".

Tijdens de gedane opzoekingen voor een ikonografische studie van de vier zijden van de Kouter, kreeg ik kennis van onderstaande gegevens, die mijn geloof in de juistheid van de Potter's gezegde aan het wankelen brachten.

- 1° Uit een A.B. van 1738 kan men vaststellen dat de genaamde Xavier Coppens een goed bezat aan de Schelde gelegen.
- 2° In 1775 wordt een aanvraag gedaan tot het vervangen van de voorpoort van het Hotel "De Wapens van Engeland" genaamd het Boerenhol en de toelating luidt dat de nieuwe poort (het geldt hier het ijzeren hekken door De Potter vermeld) "... moeten worden egal gesteld met den muur oftefassade van den huys van wijlen Baron Coppens..."

Bezat Coppens twee eigendommen op de Kouter de eene aan de Zuidkant, de andere aan de westkant gelegen? Of geldt het hier één zelfde eigenaar. In dit laatste geval hapert hier iets.

Aangezien de Wapens van Engeland eigendom waren van de "Godshuys aermen ende capelle van de Wolwevers" is er misschien hierover iets te vinden in het archief van de Wolwevers?

- 3° Volgens de Potter kocht Bernard Champon, die in 1775 aan de Noordkant van de Kouter een herberg hield, een eigendom aan de Zuidkant waar hij onder de benaming van "Hotel Royal" een afspanning inricht.

In 1785 vraagt Mylord Champon "... wonende in het Hotel Royal (dat aan de Zuidkant van de Kouter was gelegen) de poort langs het Boerenhol te verwijden en te verhoogen..."

Men moet hieruit besluiten dat "... langs het Boerenhol.." betekent naar de Westkant !

- 4° In 1789 verzocht dezelfde Champon "... op een deel van de gront van dierer en ter plaatse alwaer zich actueel bevint een poorte en eenen blinde muur.... gaerne construeren eenen huys..."

Dit wordt hem toegestaan maar "... de Kornisse moet komen op de hoogte van de goote van den huys daer nevens staende wezende actuellyck een kaffeehuys komende naer den kant van het Boerenhol..."

Op het plan bij de aanvraag gevoegd is de blinde muur Westwaarts van het te bouwen huis afgebeeld.

Champon eigenaar geworden van het Hotel Royal in 1785 bezat dus nevens zijn hotel een grond door een blinde muur van de Kouter gescheiden.

Aangezien het Hotel Royal westwaarts aan het Hotel Van den Hecke paalde lag deze grond dus aan de oostkant van het hotel.

Op de grond van ikonografische dokumenten kan men uitmaken dat het hotel Borluut door Sanderus in zijn Flandria Illustrata afgebeeld door Champon als Hotel Royal werd ingericht.

De hovingen van het Hotel Borluut bevonden zich oostwaarts van het Hotel en waren door een muur van de Kouter gescheiden; hoogstwaarschijnlijk de blinde muur door Champon vermeldt.

Dit huis moet, volgens toestemming die aan Champon wordt verleend, worden opgetrokken nevens een bestaande "Kaffeehuys".

5° Nogmaals het Boerenhol!

In het Stadsarchief berust een tekening die de nieuwe ingang voorstelt die aan het "Grand Théâtre" van St. Sebastiaan in 1812 werd aangebouwd. Nevens deze ingang, dàr waar later de Schouwburgstraat werd aangelegd is het "Hotel d'Angleterre" afgebeeld ! Het stond dus niet op de hoek van de Zonnestraat!

6° In 1822 vraagt "Charles Facon, Agent d'affaires du Boerenhol.. pouvoir faire des changements à ce bâtiment sur l'Escaut..."

Wie speelt dat klaar?

VRAAG NR. 32 van J. Koninckx

Wie van onze lezers kan mij documenteren over het oude huisje aan de hoek van de St.-Jacobsnieuwstraat en de Gildestraat? Alle gegevens, ook fotografische, betreffende het huisje zijn welkom. Betreft het soms (één van de?) Drij (H)eemerkens waarvan sprake is in Deel VII van De Potter? A propos die naam (H) eemerkens, verzwakken die drie met de verklaring die in het jongste Tydinghen nummer gegeven wordt aan de Vier Heemerkens (= Heemskinderen) ?

VRAAG NR. 33 van J. Van Waesberghe

In de handboeken over bouwkunst wordt wel gesproken over de Scheldegotiek, maar het betreft meestal losstaande kenmerken. Kan één van onze leden mij soms niet helpen aan een goede en volledige definitie omtrent deze bouwstijl?

VRAAG NR. 34 van H. Collumbien

A. Wie zou zich Gentenaar durven noemen en "Het Vliegerke mee zijne Stirt" niet kennen?

Wij weten wèl dat voor de muziek het wijsje "Das war in Schöneberg in Monat Mai" van Walter Kollo gebruikt werd, maar kan iemand ons vertellen van wie de tekst is?

Deze is noch van Karelke Waeri zoals velen menen, noch van Walter De Buck zoals anderen denken, maar van wie dan wel?

Er werd eens de naam geciteerd van Pol Lenaerts, maar klopt dat, en zo ja wie was die Pol Lenaerts?

B. Een ander Gents liedje bij uitstek is "De Stirkste Man van Gent". Ook in dit geval zijn wij nog niemand tegengekomen die ons met zekerheid kon vertellen wie de auteur is. Meestal spreekt men van Pol Speeckaert (on ne prête qu'aux riches) maar ook dit schijnt maar een min of meer waarschijnlijke gissing te zijn. Wie kan hier klaarte brengen?

ANTWOORDEN, waarvoor wij onze lezers oprecht danken, zijn te sturen p.a. Rabotstraat 10, 9000 GENT.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 21

Nogmaals de "Vier Eemers".

Van Ir. Roels ontvingen wij de volgende tekst die hij ontdekt heeft in "De Gazette van Gend" van 11 februari 1790:

"... een Huys, stede ende Erve, midsgaders eene gekallante Hostelrye, genaemd de Vier Eemers, zoo de zelve met de Porte-Cochère, stallingen en voordere toebehoorten, op- en dependentiën, aerdwortel ende naegelvast gestaen en gelegen is binnen dese stad Gend ten voorhoofde in de korte Rudderstraete by het Bel-fort, aen de eene zyde houdende den Hoek nae de Paradeplaetse en ter andere gehuysd Francies van Hoorbeke, sorteerende ten Landboeke, van de Quotidianie van S. Michiels F.147 onderhouden wordende by d'Heer C. de Vos, aldaer belast met 2. schell. 11 gr. courantgeld 's jaers Land-Ceyns, ten Boeke van het Huysgeld bekend Littera S. N° 149, ter eerste keusse ingesteld op 1150 pond gr. Wisselgeld...."

Wij denken dat deze tekst definitief een einde stelt aan de gissingen en wij nu zonder aarzelen mogen zeggen: Vier Eemersstraat = Korte Ridderstraat.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 25 door Fernand Collumbien

De munteenheid in de Nederlanden onder het Oostenrijks bewind was de Brabantse gulden.

Deze gulden was ingedeeld in 20 stuivers (sols) en de stuiver in 12 penningen (deniers).

Voor de stuiver kent men ook op zeker moment de indeling in 4 oorden (liard) en van een oord in 12 mijten (maille)

De omrekening in goud-frank 1914 moet gebeuren op basis van 441 gulden = 800 goudfrank- hetzij 1 gulden = 1,814 goudfrank

In handelsdokumenten, maar niet in officiële rekeningen, kan men in die periode nog bedragen vinden uitgedrukt in vlaamse ponden. Zij zijn dan altijd voorafgegaan van het teken £ en 1 vlaams pond = 6 Brabantse gulden.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 29 van H. Collumbien door J. Decavele

De Heer H. Collumbien zal graag met ons instemmen wanneer wij van oordeel zijn dat de gegevens van ridder Diericx nopens de burggraven van Gent (in zijn Mémoires sur la ville de Gand, dl.I

(Gent 1814) p. 42-48) bezwaarlijk als de meest recente stand van het historisch onderzoek kunnen doorgaan.

De eerste die een grondige studie aan deze kasteleins heeft gewijs was W. BLOMMAERT, Les châtelains de Flandre. Etude d'histoire constitutionnelle (Gent 1915) Enkele correcties hierop werden gebracht door J. VAN ES, Enkele kritische opmerkingen bij Blommaert's genealogie der Gentse Burggraven, - Hand. Maatsch. Gesch. Oudh. Gent, N.R., VII (1953), 65-67. Dr. E. WARLOP, in zijn veelgeprezen werk De Vlaamse Adel voor 1300 (2 dln, 3 banden, Handzame 1968) heeft de hele stamboom van de Gentse burggraven aan een nieuw kritisch onderzoek onderworpen. In dl. I, p. 260-267, en dl. II, bd. 1, p. 235 e.v. komt hij, met betrekking tot de door de Heer Collumbien genoemde personen, tot de volgende conclusies:

ZEGER I, zoon van Wenemaer I, was burggraaf van 1120 en wordt voor het laatst vermeld in 1122. Zijn dochter Alicia huwde met Hugo d'Encre, die uit hoofde van zijn vrouw het ambt van burggraaf van Gent uitoefende en daarom HUGO I wordt genoemd. Alicia trouwde een tweede keer met Steppo van Viggezele. Hun oudste zoon was Zeger, die als ZEGER II in 1189 voor het eerst burggraaf van Gent wordt genoemd maar later afstand deed van zijn ambt om in 1200 Tempelridder te worden. Zeger II was gehuwd met Petronella van Kortrijk. Hun oudste zoon was ZEGER III, burggraaf vanaf 1200. Uit het huwelijk van Zeger III met Beatrix van Houdain sproten 8 kinderen, onder wie HUGO II (burggraaf van 1227 tot zijn overlijden tussen september en 26 november 1232). GERARD DE DUIVEL en nog 6 ANDERE BROERS, Hugo II trouwde met Oda van Champlitte. Hun oudste zoon was HUGO III, burggraaf vanaf 7 mei 1234, overleden tussen december 1264 en april 1265.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 30 van E.P. De Pue door J. De Poortere

Het beeld stelde St. Bavo voor. 16de eeus werk in Balegemse steen uitgevoerd. Het bevindt zich nu -sterk gehavend- in de refter van de St. Bavoabdij. Niet te verwarren met het St. Bavobeeld, in Doornikse steen, dat zich eveneens in die refter bevindt en van de abdij zelf, afkomstig is.

* * * * *

DE FOTOTENTOONSTELLING "GENT GISTEREN"

De fototentoonstelling "Gent Gisteren" gehouden in de Generale Bankmaatschappij op de Kouter van 28 december 1972 tot 28 januari 1973 kende een reuzesucces. Meer dan dertienduizend personen brachten een bezoek aan deze tentoonstelling. We menen hieruit te mogen besluiten dat de Gentse bevolking belangstelling heeft voor het verleden van haar stad, dat deze bevolking eenparig een politiek van behoud en restauratie van de oude Gentse gevels en gebouwen verlangt en dat de Gentse bevolking alles wat het kunstpatrimonium in gevaar zou kunnen brengen, verwerpt.

Weinig Gentenaars weten, dat in 1902 op het stadhuis te Gent een tentoonstelling van oude zichten van de stad werd inge-

richt. De tentoonstelling werd ingehuldigd door Prins Albert en prinses Elisabeth op 12 juli 1902. Deze tentoonstelling kende een onverhoopte bijval; zo dat de duurtijd eerst bepaald tot 18 augustus werd verlengd tot 25 augustus.

M.S.

```

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X
X  EEN SPOEDINVENTARISATIE VAN AL DE MERKWAARDIGE GEVELS  X
X
X  EN GEBOUWEN VAN GENT IS DRINGEND NOODZAKELIJK.      X
X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

```

DISCOGRAFIE

"'k Zou zo gere wille leve" - PHILIPS Stereo 6320.010
Ook Mono afspeelbaar.

Deze 2e plaat van Walter De Buck bevat 12 liedjes: 6 van hem zelf, 2 volkswijsjes (De Veugelmarkt en Rosalie mijnen Bon Amie) plus - en dit is wel zeer verheugend - 4 liedjes van Karelke Waeri, namelijk De Spiegelkas, De Pater Klokkeluiders, De Pompiers van Ledeberg en het "vetje" De Stier.

* * * * *

"Hier Spreekt men... Gents" - OMEGA Stereo 333.100-X

Hier brengen Leo Martin en Romain Deconinck ons 9 sketches in onze schone moedertaal.

Beide platen zijn wel te verstaan onmisbaar in iedere Gentse discotheek.

* * * * *

LEZERS SCHRIJVEN

* Marcel I.J. DERUELLE:

Op blz. 9 Ghendtsche Tydinghen nr 13 jg 2 is er een kleine fout begaan in het artikel 1972 Eindejaarsquiz. Er wordt namelijk vermeld dat de Kleine Bellevuestraat (Wolvestraetjen) nu Bern. Spaelaan is. Eigenlijk moet dat zijn: Rozemarijnstr. de verbrede Kleine Bellevuestraat. Aan de linkerzijde komende van de Rozemarijnbrug zijn nog een aantal huizen bewaard van de oude Kleine Bellevuestraat.

* Alfons de Buck :

Vervolg aan "Pleidooi voor een lantaarnpaal" van Gewijde van Gent:

Kon de Kouter, Vrijdagmarkt, St. Baafsplein, Veerleplein en nog een paar andere plaatsen, zo verlicht worden! Wat zou de estetica erbij winnen! Maar... gans zeker, één van die hoge palen, met een zee van licht, werd ernaast geplaatst.....

Beste Gewijde van Gent, hoop niet te veel op uw "vierarmige-gietijzeren-lantaarn", zij zou toch verdronken worden in het licht van een éénarmige-bandiet, dicht tegen en hoog boven haar geplaatst (stadsverlichting)

BIBLIOGRAFISCHE SPROKKELINGEN

- * P. KLUYSKENS, De Gentse nering van de Visverkopers, in: De Gentenaar, 23.I.73 blz.8; 30.I.73 blz. 8
- * P. KLUSKENS, Gent en zijn begijnhoven, in: DE GENTENAAR, 6.II.73 blz.9; 13.II.73 blz. 8; 20.II.73 blz. 8
- * V. SPEECKAERT, Geschiedenis van Gent, 10e vervolg, in: ONZE DEKENIJEN, jan-febr. 1973, blz. 1-2.

BIBLIOTHEEK EN ARCHIEF

- * VAN TYGHEM F., Het genootschap La Concorde en haar afgebroken verenigingsgebouw te Gent. Overdruk, Gentse bijdragen tot de Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde, deel XXII (1969-72), blz. 19-89.
- * "Geschiedenis als Hobby" Tentoonstelling in het Rijksarchief in Zeeland, Middelburg van 18.XII.72 t/m 24.II.73, 16 pp.
- * Triverius, driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Triverius-Brakel, Jg. 3 nr. 1
- * Jaarboek Heem- en Oudheidkundige Kring van Zele, 1971-72, 8°, 95 blz.
- * Berichtenblad van de heemkundige kring, Het Land van Nevele, 1972, IIIe jg., afl. 4, blz. 179-262.
- * Onze Dekenijen, Jan-Febr. 1973, nr. 1
- * Mededelingen van de Heemkundige Kring van Mere, Jg. XIII, nr. 1 jan. 1973, 8 blz.
- * De Souvereinen, Tijdschrift van de Heemkring van Lokeren en omgeving, Jg. 4, nr. 1, jan. 1973, 8°, 32 blz.

AANVULLENDE LEDENLIJST

386. Mej. Adins M., H. Geeststraat 11	8500 Kortrijk
387. Dhr. Audenaert L., Reep 17	9000 Gent
388. Dhr. Baert A., Stoppelstraat 178	9000 Gent
389. Dhr. Balsaert F., Tichelrei 135	9000 Gent
390. Dhr. Beirnaert O., Sportstraat 178	9000 Gent
391. Dr. Bervoets W.P., Kon. Albertlaan,77	9000 Gent
392. Dhr. Blansaer R. "Berkenhof" Loostr. 18	9841 Merendree
393. Dhr. Bruyneel G., Guido Gezellelaan 22,	9820 St-Denijs- Westrem
394. Dhr. Claeys H., Drongensteenweg 208	9000 Gent
395. Mevr. Claeys I., Woeringestr. 13	1000 Brussel
396. Dhr. Cocquit E., Magaz. Kriss, Veldstr.69-73	9000 Gent
397. Dhr. Coppens L., Scheeplosserstr. 39	9000 Gent
398. Dhr. De Backer G., Phil. de Denterghemlaan 41,	9831 Deurle
399. Dhr. De Baere P., Kerkkouterrede 53	9120 Destelbergen
400. Dhr. De Boel G., Spijkstr. 42	9000 Gent
401. Mej. De Boodt G., Volderstr. 40	9000 Gent
402. Mevr. De Coninck J., Rés. Elektra, Nekkersberglaan 588	9000 Gent
403. Dhr. De Coninck, Zalmstr. 97	9000 Gent

404.	Dhr. De Crop A., Veldstraat 59	9000 Gent
405.	Dhr. De Graeve W., Broederlijke Weversplein 42	9000 Gent
406.	Graaf de Hemptinne F., Hof ter Linden, Magerstraat 98	9210 Heusden
407.	Mej. De Jaegere L., K. de Kerckhovelaan 169	9000 Gent
408.	Dhr. De Keyser R., Twaalfkameren 125	9000 Gent
409.	Mevr. De Laere, Maaltebruggestr. 94	9000 Gent
410.	Dhr. Delori G., Gordunakaai 89	9000 Gent
411.	Dhr. De Meyere R., St. Machariusstr. 5	9000 Gent
412.	Dhr. De Pauw R., Galglaan 15	9000 Gent
413.	Dhr. De Pourcque R., Baudelostr. 89	9000 Gent
414.	Staatsminister De Schrijver A., Kwaadham 36	9000 Gent
415.	Dhr. De Schuymer, Kerkstr. 5	9710 Zwijnaarde
416.	Dhr. Desmet P., Bosuilstr. 18	9030 Wondelgem
417.	Mevr. De Vogelaere, Krekelstr. 21	9710 Zwijnaarde
418.	Dhr. Ir. De Vos M., Guill. Van Haelenstr. 173	1000 Brussel
419.	Dhr. De Wulf, J.M., Bagattenstr. 5d	9000 Gent
420.	Dhr. Emery W., Kievitlaan 7	9000 Gent
421.	Dhr. Frambach A., Baviaanstr. 55	9000 Gent
422.	Dhr. Goethals A., Blaisantvest 30	9000 Gent
423.	Dhr. Hamerlynck H., Ham 127	9000 Gent
424.	Architekt Hebbelynck J., Vrijheidslaan 1	9000 Gent
425.	Dhr. Hespel R., Europalaan 41	9820 St.-Denijs- Westrem
426.	Dhr. Heyman D., St. Machariusstr. 24	9000 Gent
427.	Dhr. Huyghe L., Kongostr. 46	9000 Gent
428.	Dhr. Huys J., Rijsenbergstr. 258	9000 Gent
429.	Dhr. Huysse H., Rozemarijnstr. 45	9000 Gent
430.	Dhr. Ingels A., Rasphuisstr. 9	9000 Gent
431.	Mevr. Keppens, Leiekaai 97	9000 Gent
432.	Dhr. Krips A., Volderstr. 20	9000 Gent
433.	Mej. Landsman, Res. Apollo, Oude Houtlei 88	9000 Gent
434.	Dhr. Langlois A., Afsneelaan 81	9000 Gent
435.	Mevr. Langlois-Eloot S., Afsneelaan 81	9000 Gent
436.	Dhr. Lavrille J., Blekerijstr. 9,	9000 Gent
437.	Dhr. Leten J., Pijkenhaasstr. 9	9830 St. Martens- Latem
438.	Dr. Meiresonne J., Keizer Karelstr. 90	9000 Gent
439.	Dhr. Moller W.N., Pres. Rooseveltlaan 13	9000 Gent
440.	Dhr. Monnier A., Sportstr. 418	9000 Gent
441.	Dhr. Mornie J., architect-urbanist, Krijgslaan 154	9000 Gent
442.	Mevr. Mortier-Haesert P., gemeenteraadslid, Groot-Brittaniëlaan 68	9000 Gent
443.	Mej. Nevejans C., Raas van Gaverstr. 75	9000 Gent
444.	Dhr. Opdebeek H., Oude Houtlei 54	9000 Gent
445.	Dhr. Ossieur C., St. Denijslaan 154	9000 Gent
446.	Dhr. Parasie R., Jan Colinlaan 19	1160 Brussel
447.	Mej. Peleman F., Pacificatiestr. 41	9002 Ledeberg
448.	Dhr. Saccasijn F., Hofstraat 197	9000 Gent
449.	Dhr. Schellinck E., Broekstr. 8	9910 Mariakerke
450.	S.I.D.M.A.R., p.a. Dhr. Michiels, Publ. Rel. Pres. J.F.Kennedylaan 51	9000 Gent

451. Dhr. Sobrie W., Hoge Kouterstr. 42	9910 Mariakerke
452. School Gent	
453. Mevr. Torrekens, Ferrerlaan 49	9000 Gent
454. Kol. b.d. Troy F., Omleiding 57	3020 Herent
455. Dhr. Van Bignoot C., Antwerpsesteenweg 88	9110 St.Amandsberg
456. Dhr. Van Cauwenberge G., Martelaarslaan 333	9000 Gent
457. Dhr. Van der Brugge G., Ham 48	9000 Gent
458. Mevr. Vanderhaegen-Vandenbossche, Lindenkouterstraat 36	9910 Mariakerke
459. Dhr. Vanderstockt M., Lisbloemstr. 63	9000 Gent
460. Dhr. Van de Veegaete H., Reinaertdreef 14	9830 St. Martens-Latem
461. Dhr. Vandavelde W., Sportstraat 153	9000 Gent
462. Dhr. Van Glabeke A., Burggravenlaan 38	9000 Gent
463. Dhr. Van Huffel M., Groot-Brittaniëlaan 109	9000 Gent
464. E.H. Van Leeuwen L., St. Antoniuskaai 10	9000 Gent
465. Dhr. Van Wichelen G., Keizer Karelstr. 30	9000 Gent
466. Dhr. Van Winckel A., advok., Ottogracht 30	9000 Gent
467. Dhr. Vercauteren E., Onderbergen 34	9000 Gent
468. Dr. Wyffels H., Gebr. Van de Veldestr. 52	9000 Gent
469. Mej. Wylleman L., Kon. Albertlaan 176	9000 Gent
470. Dhr. Ysabie M., Burggravenlaan 188	9000 Gent.

* * * * *

SPECIAAL STEUNFONDS.

1. Dhr. M. Cambier, Directeur Grondkrediet van België te Gent	1000 F
2. Dhr. R. Tuytschaever, Gent	300 F
3. Mevr. A. Eggermont-Van Geluwe, Gent	200 F
4. Dhr. C. Van Hecke, Deurne	100 F
5. Dhr. P. d'Alviella, Gent	300 F
6. Dhr. V. Jamart, Gent	200 F
7. Dhr. L.A. De Bondt, Directeur Gentse Autorijscholen	1000 F
8. Dhr. C. Fassin, Gent	300 F
9. Dhr. W. Libijn, St. Amandsberg	200 F
10. Anoniem	100 F
11. Dhr. H. Collumbien, St. Amandsberg	500 F
12. Dhr. en Mevr. Adins-Steep	200 F
13. Dhr. F. Saccasyn, Gent	50 F
Totaal :	4450 F

* * * * *

Aandacht!

In bijlage vindt u een inhoudstafel op de jaargang 1972 die u kunt losmaken en bij de jaargang 1972 voegen.

GHEENDTSCHIE TYDINGHEN

1972

INHOUDSTAFEL

TITELS	BLZ.
A	
Albertfonds	29
B	
Bagattenstraat	131/33
Bibliografische Sprokelingen	9-29-43-59-82-97-133- 153-154-173-189-224
Bibliotheek en archief	30/31-44-45-65-83-98- 154/55-173-196-221
Bij St. Jakobs Braemsteen - Zie Onderstraat	126
Breydel (Jan) -straat - Zie Museum voor Sierkunst	
C	
Chartreuzeplein	204/207
D	
Dagbladen	71/72
De Puydt Gustaaf	186/87
De Stoevere (Gentse Kunstenaarsfamilie)	51/54
De Stoevere (Jan)	166/168
Dierentuin	217
Dürer Albert	159
E	
Eindejaarsquiz 1972	208/9
F	
Fratersplein	204/207

TITELS	BLZ.
G	
Gent in 1524	32/33
Gent in 1534	27/28
Gent (Kaarten)	40/41-104
Gent	66/67-105/106-124/28- 139-176
Gent: in de spiegel van de dagbladen	6/8-21/22-40-61-78- 96-123-152/53-171-189- 222/23
Gravensteen	75/79
Gravin Johannastraat	42
Groentenmarkt	191/220
Groot Vleeshuis	14/19-38-216/17
H	
Hoofdpostkantoor	61
Houten gevels	92
J	
John of Gount	216
Jonglas Pieter	140/42
K	
Kantienberg	63/64
Keizer Karel (standbeelden) - Zie Vrijdagmarkt	
Keizer Poort	197/98
Koornlei (De Lintworm)	46/47-55-58-129/30
Koornmarkt - Zie Pakhuis	
Korte Meer	170/71
Kouter	76/77
L	
Lintworm - Zie Koornlei	
Lybaert Karel	181/83
M	
Maagd van Gent	55-75
Maeseyckstraat	42-96
Manneken Pis	164/65-178/79-197
Markten	37
Meerhem	205/207
Museum van Sierkunst	63
N	
Nieuwe Cirkus	8-216/17

TITELS	BLZ.
O	
Onderstraat	56-73-74-93-94
Onlusten te Gent in het begin der 19e eeuw	121
Oudheidkundig Museum - katalogoog	173
P	
Pakhuis	61-143/47
Pael (Hof van Wackene)	175-213/16
Pieter van Gent	170
Predikherenbrug	112/120
Prinsenhof	64
Q	
Quetelet	148-169-195
R	
Raadskelder	39
Reep	138/39
Regnessestraat	61-62
Roste Wasscher	175
Rozendaaltjes	25
Ryhovesteen - Zie Onderstraat	
S	
Septemberfeest te Gent in 1833	177
Speelscholen te Gent	199/203
Sterrestraat	22-43
Steyaert - Judoens Jan	107/112-142
St. Katelijnestraat	191
Straatlantaarens	209/210
T	
Tempelhof	55
Terplaeten	25-36-74-217
V	
Van Biesbroeck	56/57
Van Hulthem Charles	2/5-8-26-40
Van Peene (Hip.)	148/49
Van Werveke Alfons	160/64-184/86-210/12
Verzamelen (hoe)	188
Vier Emerstraat	148-191/95-217/220
Vlaamse Kaai	41
Vrijdagmarkt	149/52-175-180-181

TITELS

BLZ.

W

Waeri Karel	84/89-95/96-99/102
Wandt Heinrich	130/31
Willem I (Bezoek van Koning Willem I aan Gent in 1829)	136/37
Windmolens	50/51

Z

Zandberg	56
Zuidpark	158
Zuidstation	64